

szintelen folt — fogamzási folt — lép fel, mely eddig más Oedogoniumoknál nem észleltetett. A termékenyített nőivarszerv tartalmából, ugy mint más Oedogoniumoknál, a petesejt lesz, mely érett állapotban narancspiros, majd nem aranyvörös. Későbbi sorsáról csak annyit tudok mondani, hogy a petesejt tartalma négy darabra válik még az anyasejt belsejében, de vajjon e négy sejttel mi történik, nem láttam; kétséges marad tehát, vajjon ezeknek kilépése s tovább fejlődése megfelelően megy-e véghez ahhoz, a mit Pringsheim a Bulbacté nézve kimutató, vagy úgy mint azt Cleve Stockholmban 1864-ben észlelte. Végül megjegyzem, hogy Pringsheim tanárnak azon sejtelmét, hogy egyes esetekben az Oedogonium termegömbjei szűznemzés által (Parthenogenesis) hoznak létre egyéneket, igen nagy valószínűséggel bir, mert ezen — különösen tél idején és a szobában tartott — Oedogonium fajnál igen gyakran találtam nem csak oly termés gömböket, melyekből új egyének fejlődtek ki, de olyanokat is, melyeknek belsejében egy nagy és növényzöld tartalommal bőven eltelt sejt volt látható a nélkül, hogy a termegömb falán a termékenyítésre szolgáló nyílásnak csak nyomát is lehetett volna látni.

219. (38.) *Szily Kálmán* l. t. előleges jelentést tesz Dr. Wartha Vincze részéről „A törökpiros szín előállításánál szereplő vegyfeolyamokról“, mely következő:

W. úrnak sikerült már eddig is következőket constatalni:

Azon élénk, skarlát-veres szín, mi a törökpirosra festett szöveteket kitünteti, egy igen érdekes *zsírsav-alizarin* vegyülettől származik. E vegyület a szövettel csak lazán van összekötve s abból *ligroin* vagy *aether segítségével könnyen extrahálható*. Ha ez oldat elpárologtatik, rendkívül élénk-veresszinű *zsírsav-alizarin* marad hátra, melyet azonban hideg káli- vagy nátronlúggal felbontani nem lehet; csak kálival megomlesztve, vagy alkoholos kálival kezelve bomlik fel, s e közben a jellemző alizarin-reaktiót mutatja.

A ligroinnal extrahált szövet fényét elveszíti, karmin-barnás színű lesz s a közönséges módon, ónnal festett szövethez hasonlít.

Reményleni lehet, hogy az említett *zsírsav-alizarin* vegyületnek beható tanulmányozása, melyet W. úr föntart magának, a törökpiros szín előállításánál végbemenő vegyfeolyamok elméletére, mely még eddig tökéletes homályban van, némi világot fog deríteni.

Függelékül még a *növény-alizarin előállítási módszerének egyszerűsítéséről* tesz W. úr említést. Buzérral festett szövetek előbb ligroinnal extrahálhatnak s azután erős alkohol-sósavval kezeltetnek. Az oldatba menő alizarin, *sok víz* hozzáadása által, narancsszinű pelyhek alakjában kiválik s mint ilyen már vegyileg tiszta. Légüres térben sublimáltatván, sötétveres tüalakú kristályokat képez, melyek semmiben sem látszanak különbözni a synthetikus alizarintól. (Értekező csak azt vette észre, hogy a növény-alizarin már 130—140° között tökéletesen sublimál: míg a synthetikus vegyületet 280—300°-ig kellett hevíteni.)